

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Varda-webinaari 5.12. Vardan käyttöönotto

Kukka-Maaria Berg, Opetushallitus
Liisi Hakalisto, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy
Miia Hämäläinen, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy

Webinaarin sisältö

1. Vardan käyttäjähallinta ja käyttöoikeudet
2. Henkilötietojen käsittely
3. Vardan tiedonsyötön erityistapaukset
4. Tiedon laadun testaus
5. Käyttöönoton tuen materiaalit

Varda-tietovastaavat ja Varda-järjestelmävastaavat

Varda-vastaavien ja Varda-pääkäyttäjien termejä on muutettu, sillä kunnan teknisenä yhteyshenkilönä toimiva Varda-pääkäyttäjä -termi ja käyttöoikeusrooli Varda-pääkäyttäjä termi aiheuttivat päällekkäisyyden vuoksi kysymyksiä.

Vastaisuudessa kunnan yhteyshenkilöt ovat

- Varda-vastaava -> **Varda-tietovastaava**
- Varda-pääkäyttäjä -> **Varda-järjestelmävastaava**

Varhaiskasvatuksen tilastojen tuottaminen

- Oikean ja ajantasaisen tiedon Vardaan tuottamisen merkitys tärkeää jokaiselta kunnalta/kuntayhtymältä, sillä jatkossa erilaisia varhaiskasvatuksen tilastoja tullaan tekemään varhaiskasvatuksen tietovarannon (Varda) pohjalta.
- Siirtymävaiheessa varhaiskasvatuksen tilastoissa tukeudutaan kuitenkin edelleen kyselyihin, jotka kerätään suoraan kunnista/kuntayhtymistä. Tällä toimintatavalla taataan se, että tilastojen aikasarjoihin ei siirtymävaiheessa tule katkoksia.
- Tilastoja tuottaa Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos (THL) vuosien 2018 ja 2019 osalta suoraan kunnista/kuntayhtymistä. Em. kyselyt kuntiin/kuntayhtymiin tehdään vuosina 2019-2020.

Vardan käyttäjähallinta ja käyttöoikeudet

A decorative graphic consisting of thick, wavy lines in green and blue, curving across the bottom and right sides of the slide.

Vardan käyttöoikeudet

Opintopolun muu käyttöoikeus	Käyttöoikeuden kuvaus
Koulutustoimijan vastuukäyttäjä	<i>Koulutustoimijan vastuukäyttäjä</i> <ul style="list-style-type: none">• Opintopolun vastuukäyttäjä on jo olemassa kunnissa• myöntää Vardan käyttöoikeusrooleista Varda-pääkäyttäjän oikeudet
Vardan käyttöoikeus	Käyttöoikeuden kuvaus
Varda-pääkäyttäjä	<i>Varda-pääkäyttäjä</i> <ul style="list-style-type: none">• myöntää organisaationsa käyttöoikeuksia sekä hallinnoi niitä• voi katsella kunnan Vardaan tallentamia tietoja• voi yksilöidä henkilötunnuksettomia henkilöitä Oppijanumerorekisterissä
Varda-tallentaja	<i>Varda-tallentaja</i> <ul style="list-style-type: none">• voi tallentaa tietoja Vardaan Vardan käyttöliittymän kautta• voi yksilöidä henkilötunnuksettomia henkilöitä Oppijanumerorekisterissä
Varda-katselija	<i>Varda-katselija</i> <ul style="list-style-type: none">• voi katsella kunnan Vardaan tallentamia tietoja joko kunnan tasolla tai toimipaikkatasolla

Huom! Integraatiokunnissa on käytössä myös Varda-palvelukäyttäjän käyttöoikeus. Varda-palvelukäyttäjä on kunnan tiedonsiirtotunnus, joka asetetaan tietojärjestelmään eli "organisaatiokohtainen rajapinnan tunnus ja salasana".

Käyttöoikeuksien kaksi eri tasoa

Kaikki Vardan käyttöoikeudet voidaan myöntää seuraaville tasoille. Mieti aina tapauskohtaisesti kummalle tasolle käyttöoikeudet annetaan.

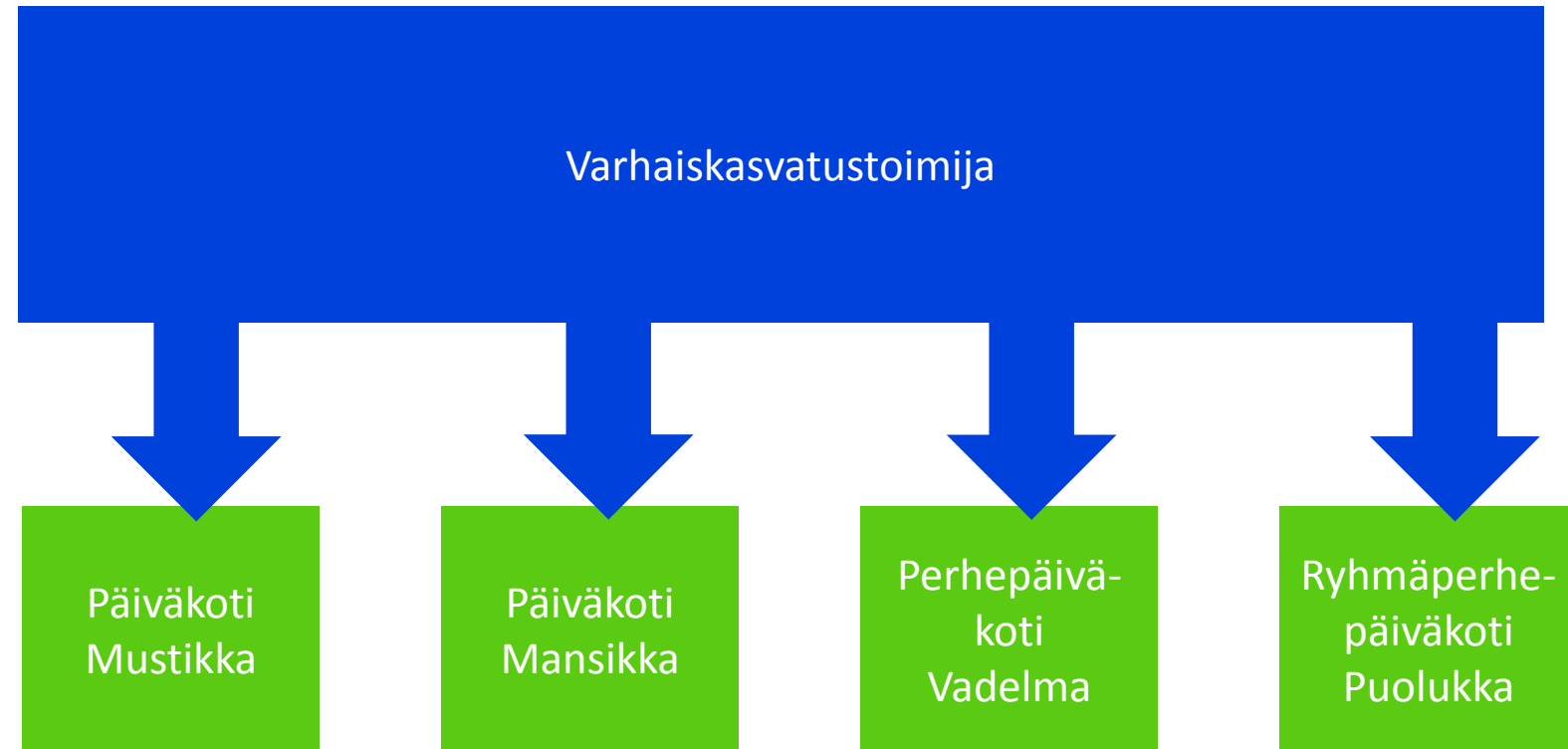
1. taso:

varhaiskasvatustoimija

Käyttöoikeus myönnetään varhaiskasvatustoimijan kuten kunnan tasolle, jolloin henkilö näkee kaikki kunnan alla olevat toimipaikat ja niiden tiedot

2.taso: toimipaikka

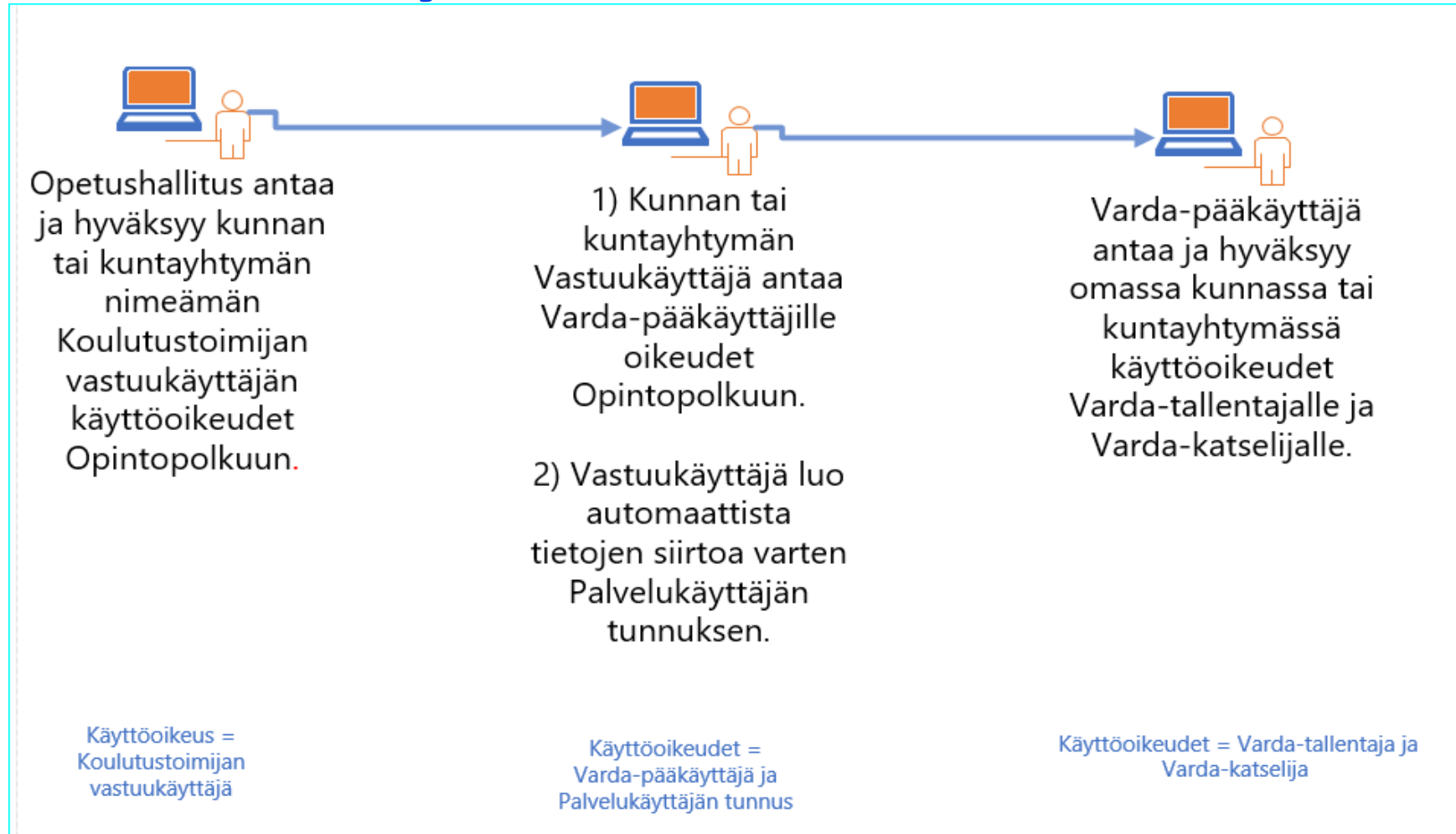
Käyttöoikeus myönnetään yksittäiseen toimipaikkaan, jolloin henkilö näkee vain tämän toimipaikan tiedot

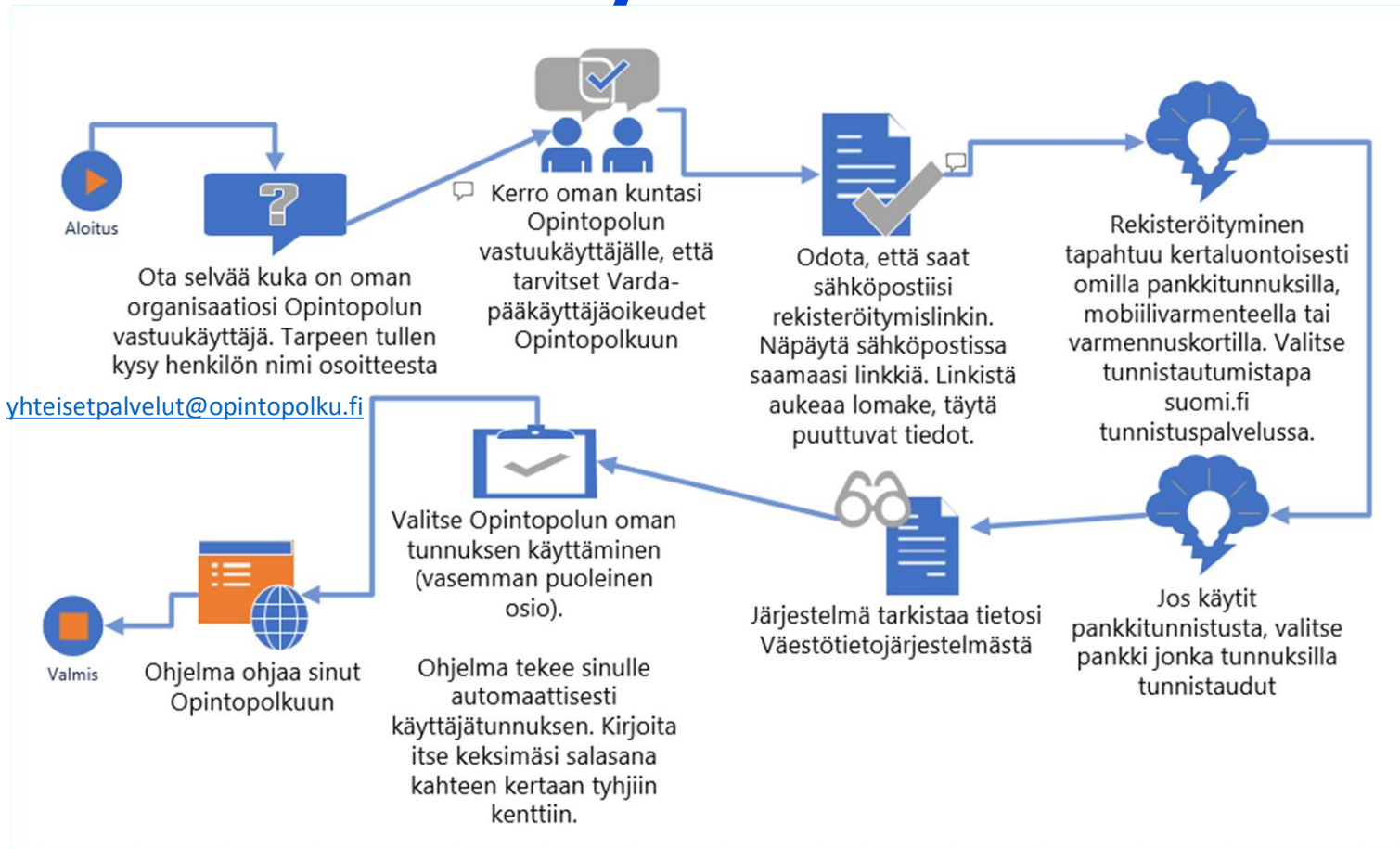
Käyttöoikeuksien myöntämisen perusteet

- henkilö tarvitsee työtehtävissään Vardan toiminnallisuuksia käyttöoikeuksien myöntämässä laajuudessa
- henkilö tarvitsee työtehtävissään Vardaan tallennettuja tietoja
- käyttöoikeudet tulee rajata työtehtävien kannalta välttämättömälle organisaatiotasolle

Varda-käyttöoikeuksien antaminen

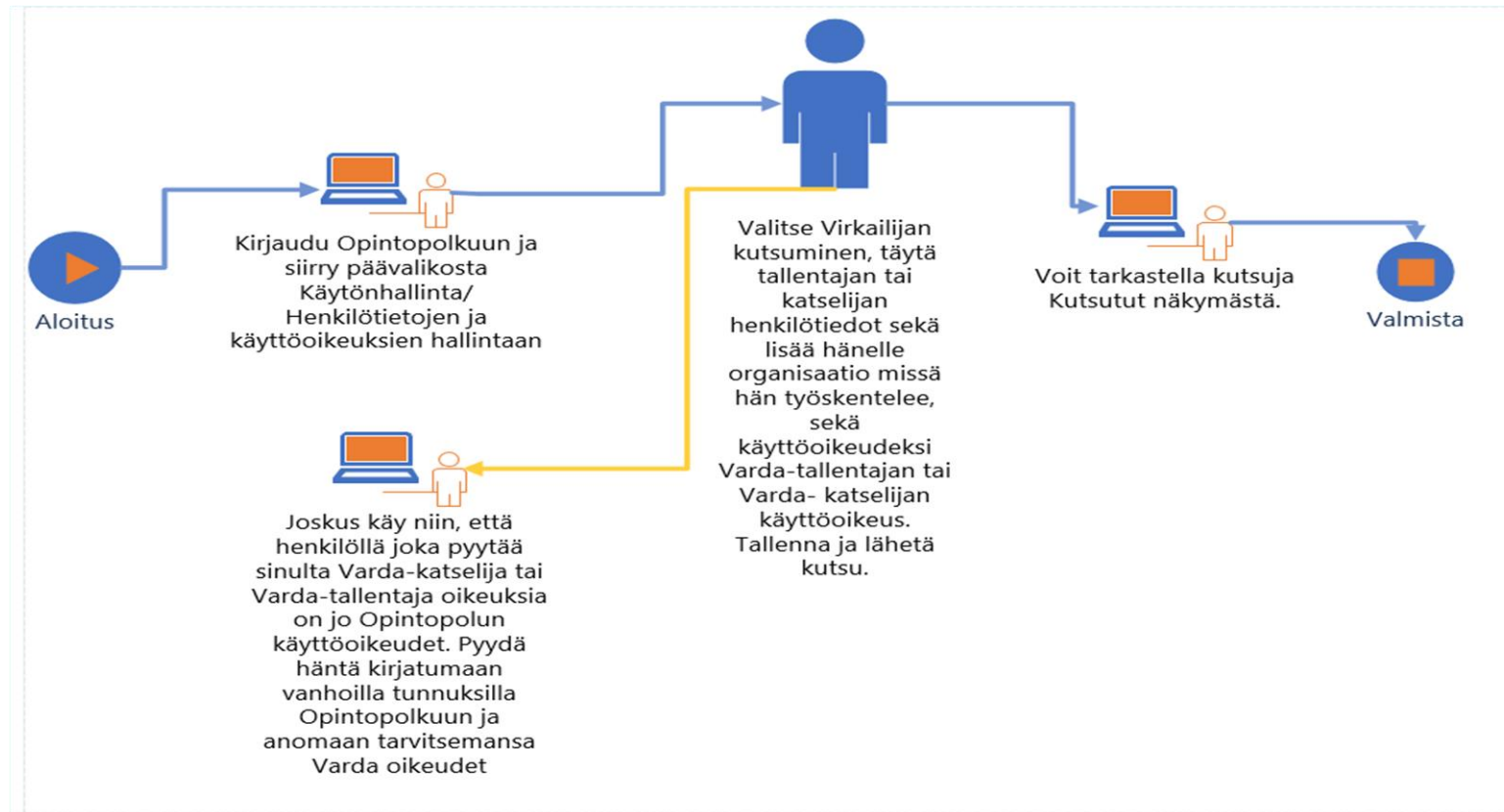

Kuinka Varda-pääkäyttäjä saa Opintopolun käyttöoikeudet?

[Linkki yksityiskohtaiseen ohjeeseen](#)

Kuinka Varda-pääkäyttäjä antaa Varda-tallentajalle tai Varda-katselijalle oikeudet

Kirjautuminen Opintopolkuun osoitteessa <https://virkailija.opintopolku.fi>

- Kirjautuminen Opetushallinnon palvelukokonaisuuteen (puhutaan myös Opintopolusta) tapahtuu saman kirjautumissivun kautta (<https://virkailija.opintopolku.fi>). Käytä kirjautumiseen tunnuksia jotka luotiin rekisteröitymisen yhteydessä ja kirjoita ne näytön yläosassa oleviin kenttiin.
- Huolehdi käyttäjätunnuksesi ja salasanasi tietoturvallisesta säilyttämisestä ja käytöstä.

[Linkki yksityiskohtaiseen ohjeeseen](#)

Kirjaudu sisään

hdellä tunnuksella kirjaudut kaikkiin opetushallinnon palveluihi

• AITU • Arvo • ePerusteet • Koski • Oikeustulkirekisteri • Oiva • Opintopolku • Valtion

Käyttäjätunnus

Salasana

Kirjaudu

Haka-kirjautuminen on tarkoitettu Haka-luottamusverkostoon kuuluville jäsenille.

haka Login

Käyttäjät joiden henkilötunnus löytyy virkailijätunnukselta järjestelmästä voivat käyttää suomi.fi tunnistusta.

Suomi.fi

Henkilötietojen käsittely

Henkilön tietojen tallentamisprosessi Vardaan

- Henkilön (lapsen) tallentaminen Vardaan tapahtuu seuraavasti:
 - Lapsen tiedot ja lapsen oppijanumero haetaan Vardaan aina Opetushallituksen Oppijanumerorekisteristä. Oppijanumerorekisterin henkilötietojen lähde on Väestörekisterikeskuksen Väestötietojärjestelmä.
 - Henkilön tallentamisprosessi alkaa, kun kunnan/kuntayhtymän virkailija lisää Vardan käyttöliittymään lapsen lisäämällä lapsen etunimet, kutsumanimen, sukunimen sekä henkilötunnuksen Vardaan.
 - Varda tarkistaa Opetushallituksen Oppijanumerorekisteristä, löytyykö lapsi.
 - Oppijanumerorekisteri palauttaa Vardaan lapsen oppijanumeron sekä yhteystiedot. Mikäli lapsella ei ole oppijanumeroa, Oppijanumerorekisteri luo sellaisen.

Henkilön tietojen tallentaminen ilman suomalaista henkilötunnusta

- Niiden henkilöiden (lasten) yksilöinti, joilla ei ole suomalaista henkilötunnusta, tapahtuu Opetushallituksen oppijanumeron avulla.
- Kunta/kuntayhtymä vastaa siitä, että ilman henkilötunnusta oleva lapsi yksilöidään ja ilman henkilötunnusta olevalle lapselle luodaan oppijanumero Opetushallituksen Oppijanumerorekisterissä käyttöliittymän kautta.
- Suosittelemme, että lapsen yksilöinnistä eli henkilöllisyyden tarkistamisesta ja oppijanumeron luomisesta vastaa henkilö, joka työskentelee ilman suomalaista henkilötunnusta olevan lapsen perheen kanssa. Tällaisia henkilöitä ovat esimerkiksi päiväkodin johtaja tai varajohtaja.
- Ilman henkilötunnusta olevien lasten yksilöintiin ja oppijanumeron luontiin tarvitaan Varda-pääkäyttäjän tai Varda-tallentajan käyttöoikeudet.

Prosessi henkilötunnuksettoman henkilön yksilöimisessä

1. Kirjaudu omilla tunnuksillasi Opintopolun virkailijanäkymään osoitteessa <https://virkailija.opintopolku.fi>.
2. Valitse Opintopolusta kohta Käytönhallinta ja sen alta kohta Oppijan luonti.
3. Syötä ilman suomalaista henkilötunnusta olevalta lapselta seuraavat tiedot kenttiin: kaikki nimitiedot, syntymätiedot, asuintiedot ja kansalliset tunnisteet
4. Valitse ehdotettu henkilö tai usean samannimisen henkilön kohdalla valitse oikea henkilö.
5. Ota talteen saamasi lapsen oppijanumero (OID).
6. Kun lisäät uuden lapsen Vardan käyttöliittymässä, valitse Lisää oppijanumerolla -kohta.
7. Tämän jälkeen voit lisätä lapsen muut tiedot Vardan käyttöliittymässä.
8. Lisätiedot: <https://confluence.csc.fi/display/OPHPALV/Oppijatietojen+hallinta>

Voimassa oleva turvakielto ja henkilötietojen tallentaminen

- Opetushallitus ei viranomaisena saa käyttöönsä kotikunta- ja osoitetietoja henkilöstä (lapsesta), jolla on turvakielto. Tällaisten lasten kotikunta- ja osoitetietoja ei voi Vardaan tallentaa, näyttää eikä käyttää.
- Lapsista, joilla on voimassa oleva turvakielto, tallennetaan Vardaan etunimet, kutsumanimi, sukunimi, henkilötunnus sekä lapsen varhaiskasvatustiedot.
- Kun Vardaan tuo lapsen, jolla on voimassa oleva turvakielto, järjestelmä tuottaa lapsen kotikunta- ja osoitetietojen yhteyteen tiedon ”turvakielto”.
- Turvakiellon alaisen lapsen tietoja ei voi nähdä virkailijan eikä huoltajien katselunäkymässä. Turvakiellon alaisten lapsen tietoja käytetään tilastointitiedoissa ilman, että lapsen pystyy tunnistamaan.

Vardan tiedonsyötön erityistapaukset

Vardan tiedonsyöttöön liittyviä erityishuomioita

- Palvelusetelillä ja ostopalveluna tuotettu varhaiskasvatus
- Varhaiskasvatusaika
- Asiointikieli
- Toimipaikan syöttö

Palvelusetelillä ja ostopalveluna tuotettu varhaiskasvatus

- Kunta tallentaa palvelusetelillä ja ostopalveluna tuotetussa varhaiskasvatuksessa olevien lasten tiedot Vardaan 1.1.2019 alkaen.
- Nämä lapset lisätään Vardassa vuoden 2019 aikana väliaikaiseen toimipaikkaan, koska yksityisten palveluntuottajien toimipaikat tallennetaan vasta 1.1.2020 alkaen.
- Jokaiselle kunnalle on lisätty Vardaan valmiiksi väliaikainen toimipaikka, joka on nimetty muodossa ”Palveluseteli ja ostopalvelu Kunta”. Kaikki palvelusetelillä ja ostopalveluna tuotetussa varhaiskasvatuksessa olevat lapset lisätään tähän toimipaikkaan.

Varhaiskasvatusaika

- Jokaiselle lapselle varhaiskasvatusaika ilmoitetaan muodossa t/vko
- Varhaiskasvatusajalla ei tarkoiteta toteutunutta aikaa, vaan **varhaiskasvatuspäätöksessä määriteltyä varhaiskasvatusoikeuden laajuutta.**
- Jos käytössä on muu kirjaamistapa (t/kk, pv/vko, pv/kk), varhaiskasvatustoimija muuntaa päätöksessä ilmoitetun varhaiskasvatusajan muotoon t/vko
- Varhaiskasvatusaika muunnetaan seuraavalla tavalla:
 - Varhaiskasvatuspäivä: 8 ½ tuntia
 - Puolipäiväinen varhaiskasvatuspäivä = 4 tuntia
 - Varhaiskasvatuspäivät muunnetaan pv/kk seuraavalla jaolla: 4,2
- Ohjeistus löytyy sivulta <https://confluence.csc.fi/display/OPHPALV/Varhaiskasvatusaika>

Varhaiskasvatusaika

Esimerkki 1

Lapsella on 16 kokopäiväistä varhaiskasvatuspäivää kuukaudessa.

- 16 pv jaettuna 4,2 = 3,8 pv/vko
- 3,8 pv/vko kertaa 8,5 tuntia = 32,3 tuntia viikossa

Esimerkki 2

Lapsella on 16 osapäiväistä varhaiskasvatuspäivää kuukaudessa

- 16 pv jaettuna 4,2 = 3,8 pv/vko
- 3,8 pv/vko kertaa 4 tuntia = 15,2 tuntia viikossa

Varhaiskasvatusaika

Esimerkki 3

- Lapsella on 4 kokopäiväistä varhaiskasvatuspäivää viikossa
- 4 päivää kertaa 8,5 tuntia = 34 t / vko

Esimerkki 4

- Lapsi on varhaiskasvatuksessa 38 tuntia kuukaudessa
- 38 tuntia jaettuna 4,2 = 9 t / vko

Asiointikieli ja kielipainotus

- Asiointikieli on se kieli, jolla varhaiskasvatusta annetaan eli mitä kieltä henkilöstö lapsille pääsääntöisesti varhaiskasvatuksen toimipaikassa puhuu. Asiointikieli on usein myös sama, jolla vanhempien/hoitajien kanssa asioidaan. Toimipaikassa voi olla yksi tai useampi asiointikieli.
- Kielipainotuksella tarkoitetaan varhaiskasvatuksen toimipaikassa järjestettävää, muilla kuin asiointikielillä toteutettua kieleen liittyvää toimintaa, kuten kielikylpyä, kielisuihkua ja muunkielisiä ryhmiä. Jos esimerkiksi päiväkodissa asiointikielenä on suomi ja päiväkodissa toimii yksi ruotsinkielinen ryhmä, merkitään päiväkodille kielipainotus.
- Ohjeet sivulla
<https://confluence.csc.fi/display/OPHPALV/Asiointikieli+ja+kielipainotus>

Toimipaikan syöttö

- Toimipaikat syötetään Vardan kautta Opetushallituksen Organisaatiopalveluun, joka toimii organisaatioiden perustietojen masterdatana kaikille Opetushallituksen palveluille.
- Toimipaikkoja ei voi poistaa Vardasta eikä Organisaatiopalvelusta.
- Toimipaikkoja tallennetaan ja päivitetään Vardan käyttöliittymässä
- Mikäli kunnassa/kuntayhtymässä on hallinnollisia varhaiskasvatuksen toimipaikkoja/yksiköitä, tulee niiden kaikki eri katuosoitteissa sijaitsevat toimipaikat ilmoittaa omina toimipaikkoinaan Vardaan. Toimipaikan nimessä tulee kertoa toimipaikan katuosoite.
- KOSKI-palvelu saa varhaiskasvatuksen toimipaikassa järjestettävästä esiopetuksesta toimipaikkatiedot Opetushallituksen Organisaatiopalvelusta, jonne on tallennettu Vardan kautta.

Tiedon laadun testaus

Mitä on tiedon laadun testaus?

- Tiedon laadun testauksen avulla voidaan tukea yhteismitallisen ja laadukkaan tiedon keruuta Varhaiskasvatuksen tietovarantoon.
- Tiedon laadun testaus on kuntien/kuntayhtymien vastuulla, sillä kunnat/KY:t omistavat varhaiskasvatustiedot ja toimivat rekisterinpitäjän roolissa (vrt. Tietosuoja-asetus)
- Tiedon laadun testaus aloitetaan kunnissa heti kun kunta on syöttänyt ensimmäisen kerran tiedot Vardaan.
- Tiedon laadun testaus tulee toteuttaa ajanjaksolla 1.1.2019 - 30.4.2019.

Miten tiedon laatua testataan?

- Tiedon laadun testauksessa varhaiskasvatustoimijan Varda-tietovastaava tarkistaa, että Vardaan tallennetut tiedot ovat sisällöltään oikeita.
- Tiedon laadun testaus suoritetaan vertaamalla Vardan käyttöliittymän kautta syötettyjä tietoja varhaiskasvatustoimijan omista tiedostoista tai hallinnollisesta dokumentaatiosta löytyviin tietoihin.
- Vardan käyttöliittymään on luotu tiedon laadun testausta varten Tietojen katselu-sivu, jonka kautta Vardaan syötettyjä tietoja voi katsella.
- Tiedon laadun testauksesta raportoidaan Opetushallitukselle.

Kunnan tiedon laadun testausprosessi

1. Varda-tietovastaava varaa aikaa (arviolta 3-4 tuntia) testaukselle. Testaus tulee tehdä heti sen jälkeen kun kunta on tallentanut tiedot Vardaan.
2. Varda-tietovastaava tutustuu Vardan testitapauksiin ja etsii testauksessa tarvitsemansa tiedot kunnan tiedoista.
3. Varda-tietovastaava varmistaa, että hänellä on kuntatason katselijan/pääkäyttäjän käyttöoikeus Vardaan Opintopolusta. Kunta/KY päättää, mitkä oikeudet Varda-tietovastaava tarvitsee.
4. Varda-tietovastaava kirjautuu Vardan käyttöliittymään Opintopolku-palvelussa.

Kunnan tiedon laadun testausprosessi

5. Varda-tietovastaava avaa Vardan käyttöliittymässä Tietojen katselu -sivun.
6. Varda-tietovastaava valitsee testitapausta vastaavat tiedot kunnan rekisteriin tallennetuista tiedoista.
7. Varda-tietovastaava vertaa ko. kunnan tietoja Vardan tietoihin testitapaus kerrallaan.
8. Varda-tietovastaava raportoi testauksen tulokset Opetushallituksen lomakkeelle. Opetushallitus ottaa tarvittaessa yhteyttä Varda-tietovastaavaan.
9. Mikäli Varda-tietovastaava tunnistaa kunnan kirjauskäytännöissä virheitä, tietovastaava ohjeistaa asianosaisia omassa kunnassaan.

Esimerkkejä tiedon laadun testitapauksista

1. Toimipaikkojen tiedot

- Tarkista yksittäisen päiväkodin kaikki tiedot

2. Lapsen tiedot

- Valitse yksi toimipaikka ja tarkista siihen sijoitetun yksittäisen lapsen tiedot
- Tarkista yksittäisen lapsen tiedot, joka on palvelusetelillä ja ostopalveluna tuotettavassa varhaiskasvatuksessa

Kaikki testitapaukset listataan Tiedon laadun testaus -sivulle (julkaistaan pian).

Tiedon laadun testauksen Tietojen katselunäkymä

Tester organisaatio ETUSIVU TOIMIJAN TIEDOT **TIETOJEN KATSELU** OHJEET

Toimipaikat Lapset

Toimipaikan nimi

Päiväkoti Mustikka

ID	1
Organisaatio OID	
Nimi	Päiväkoti Mustikka
Käyntiosoite	Keilaranta 14
Käyntiosoitteen postinumero	02100
Käyntiosoitteen postitoimipaikka	Espoo
Postiosoite	Keilaranta 14
Postinumero	02100
Postitoimipaikka	Espoo
Kuntakoodi	Helsinki
Puhelinnumero	+35810123456
Sähköpostiosoite	test1@espoo.fi
Kasvatusopillinen järjestelmä	Montessori-pedagogiikka
Toimintamuoto	Päiväkoti
Asiointikieli	FI,SQ,PT
Järjestämismuoto	Kunnan tai kuntayhtymän järjestämä
Hoitopaikat	120
Toiminnallinen painotus	Kvllä

Päiväkoti Mansikka

ID	4
Organisaatio OID	
Nimi	Päiväkoti Mansikka
Käyntiosoite	Keilaranta 41
Käyntiosoitteen postinumero	02100
Käyntiosoitteen postitoimipaikka	Espoo
Postiosoite	Keilaranta 41
Postinumero	02100
Postitoimipaikka	Espoo
Kuntakoodi	Helsinki
Puhelinnumero	+35810654321
Sähköpostiosoite	test2@espoo.fi
Kasvatusopillinen järjestelmä	Reggio Emilia –pedagogiikka
Toimintamuoto	Ryhmäperhepäivähoito
Asiointikieli	FI
Järjestämismuoto	Palvelusetelillä järjestetty
Hoitopaikat	150
Toiminnallinen painotus	Kyllä

Tiedon laadun testauksen Tietojen katselunäkymä

Tester organisaatio ETUSIVU TOIMIJAN TIEDOT **TIETOJEN KATSELU** OHJEET

Toimipaikat Lapset

Toimipaikan lapset Sukunimi Etunimet

Päiväkoti Mustikka

Hae

Virtanen Susanna

Etunimet	Susanna
Kutsumanimi	Susanna
Sukunimi	Virtanen
Oppijanumero	1.2.246.562.24.58672764848
Alkamispäivämäärä	05.09.2018
Päätymispäivämäärä	
Hakemuspäivämäärä	05.09.2018
Tuntimäärä viikossa	40
Vuorohoito	Ei
Päivittäinen varhaiskasvatus	Kyllä
Kokoaikainen varhaiskasvatus	Kyllä
Pikakäsittely	Ei
Järjestämismuoto	Kunnan tai kuntayhtymän ostopalvelu
Varhaiskasvatussuhteen alkamispäivämäärä	05.09.2018
Varhaiskasvatussuhteen	

Virtanen Pekka

Etunimet	Pekka
Kutsumanimi	Pekka
Sukunimi	Virtanen
Oppijanumero	1.2.246.562.24.47279942650
Alkamispäivämäärä	24.02.2017
Päätymispäivämäärä	24.02.2018
Hakemuspäivämäärä	12.01.2017
Tuntimäärä viikossa	37.5
Vuorohoito	Ei
Päivittäinen varhaiskasvatus	Ei
Kokoaikainen varhaiskasvatus	Ei
Pikakäsittely	Ei
Järjestämismuoto	Kunnan tai kuntayhtymän ostopalvelu
Varhaiskasvatussuhteen alkamispäivämäärä	11.02.2017
Varhaiskasvatussuhteen	

Tiedon laadun testaus raportoidaan Opetushallitukselle

- Opetushallitus on tuottanut tiedon laadun testausta varten sähköisen lomakkeen, jolla kunta/kuntayhtymä raportoi tiedon laadun testauksestaan.
- Raportointilomakkeella on useita sivuja. Kunkin sivun voi tallentaa erikseen ja jatkaa raportointia osissa.
- Raportointilomakkeen tiedot tallentuvat Opetushallitukseen.
- Vardan asiantuntijat ottavat tarvittaessa yhteyttä testin tehneeseen henkilöön.
- Opetushallitus ohjeistaa, mikäli testaus on tarpeen suorittaa uudestaan.
- Lomakkeen linkki lisätään vuoden 2019 alussa Tiedon laadun testaus -sivulle.
- Testaukseen liittyvät kysymykset voi lähettää osoitteeseen varda@opintopolku.fi

Käyttöönoton tuen materiaalit

Tuen materiaalit

- Vardan asiakaspalvelu varda@opintopolku.fi
- Viestintämateriaalit kootusti osoitteessa oph.fi/varda
 - Katso myös Lisää aiheesta -> Varhaiskasvatuksen tietovaranto – viestintämateriaalit
- Usein kysytyt kysymykset -lista
 - suomeksi <https://confluence.csc.fi/x/yM2PB>
 - ruotsiksi <https://confluence.csc.fi/x/LgaWB>
- Varda-klinikat joka perjantai (p.l. 21.12.2018) klo 10-11

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos

oph.fi/varda
varda@opintopolku.fi

